

Bruselj, 24. februar 2025
(OR. en)

6511/25

MAMA 44
MED 12
ISR 2

DOPIS

Pošiljatelj: Generalni sekretariat Sveta
Prejemnik: delegacije

Zadeva: Odnosi z Izraelom
– Stališče Evropske unije za 13. sejo Pridružitvenega sveta
(Bruselj, 24. februar 2025)

V prilogi vam pošiljamo stališče Evropske unije za trinajsto sejo Pridružitvenega sveta EU-Izrael.

TRINAJSTA SEJA
PRIDRUŽITVENEGA SVETA EU-IZRAEL

(Bruselj, 24. februar 2025)

Izjava Evropske unije

1. Evropska unija (EU) pozdravlja trinajsto sejo **Pridružitvenega sveta EU-Izrael**. EU pripisuje velik pomen svojim tesnim odnosom z Državo Izrael ter svojemu iskrenemu in odprtemu političnemu dialogu z Izraelom, da bi spodbudila skupno razumevanje izzivov na Bližnjem vzhodu in širše. Ta izjemno pomembna seja poteka v času po izrednih razmerah, nastalih zaradi terorističnih napadov na Izrael 7. oktobra 2023, trpljenja talcev, konflikta v Gazi in regionalnih premikov. To bo priložnost za obravnavo razmer na Bližnjem vzhodu, vključno s konfliktom v Gazi in njegovimi pomembnimi humanitarnimi posledicami, ter sodelovanja med EU in Izraelom.

2. Politični, kulturni, turistični, trgovinski in naložbeni odnosi med EU in Izraelom ter odnosi med njunimi ljudmi so tesni in vzajemno koristni, prav tako je obsežno njuno sodelovanje na gospodarskem, finančnem, raziskovalno-inovacijskem in varnostnem področju, tudi na področju kriznega upravljanja in civilne zaščite. EU in Izrael sodelujeta **v okviru akcijskega načrta evropske sosedske politike**¹ in imata torej veliko možnosti, da poglobita sodelovanje, tudi z morebitnimi pogajanjmi o prednostnih nalogah partnerstva. Odnosi EU z Izraelom bodo tudi pomemben del nove celovite strategije EU-Bližnji vzhod in novega pakta za Sredozemlje.
3. EU opozarja, da na podlagi člena 2 Pridružitvenega sporazuma odnosi med pogodbenicama, kot tudi vse določbe tega sporazuma, temeljijo na **spoštovanju človekovih pravic in demokratičnih načel**, ki so vodilo njune notranje in zunanje politike in so bistvena sestavina Pridružitvenega sporazuma.

¹ https://neighbourhood-enlargement.ec.europa.eu/system/files/2019-11/eu-israel_action_plan_2005.pdf

4. EU ponovno najostreje obsoja **brutalne in neselektivne teroristične napade Hamasa** in drugih terorističnih skupin na Izrael 7. oktobra 2023, napade Hezbolaha na Izrael med 8. oktobrom 2023 in 27. novembrom 2024, **iranske napade na Izrael** 13. aprila in 1. oktobra 2024 ter ponavljajoče se **napade hutijevcev na Izrael**. V celoti je solidarna z Izraelom in njegovim ljudstvom in jima izraža popolno podporo, družinam žrtev in talcem, ki jih je zajel Hamas, pa stoji ob strani ter izraža globoko zaskrbljenost zaradi razmer, v katerih so bili ti primorani živeti; ponovno potrjuje, da je v celoti zavezana varnosti Izraela in regionalni stabilnosti. Izrael mora pri uresničevanju svoje pravice do samoobrambe v vseh okoliščinah dosledno izpolnjevati svoje obveznosti na podlagi mednarodnega prava, vključno z mednarodnim humanitarnim pravom. EU ponovno poudarja, da morajo biti vsi civilisti, vključno s humanitarnimi delavci, pa tudi civilna infrastruktura, vključno z zdravstvenimi ustanovami, šolami in prostori ZN, stalno zaščiteni.

5. EU je po napadih 7. oktobra 2023 revidirala svoj seznam terorističnih dejavnosti (Skupno stališče 931) in nanj uvrstila političnega voditelja in dva vojaška voditelja Hamasa. 19. januarja 2024 je sprejela nov **režim sankcij proti Hamasu** za vse posameznike ali subjekte, ki podpirajo, olajšujejo ali omogočajo nasilna dejanja Hamasa in Palestinskega islamskega džihada, na podlagi katerega je trenutno sankcioniranih 12 posameznikov in trije subjekti. EU je 12. aprila 2024 v okviru globalnega režima sankcij EU na področju človekovih pravic na seznam uvrstila tri subjekte Hamasa zaradi njihovih dejanj v napadih 7. oktobra (razširjeno spolno nasilje in nasilje na podlagi spola).
6. EU toplo pozdravlja **dogovor o prekinitvi ognja v Gazi**, ki bo omogočil, da bodo **talci postopoma izpuščeni** – s čimer bo zanje konec te grozne več kot petnajstmesečne preizkušnje – , da se bodo prenehale sovražnosti in da **se bo zmanjšalo humanitarno trpljenje** v Gazi. Ključno je, da bo dogovor izpolnjen v celoti, tako da bodo lahko izpuščeni vsi talci in da se bodo sovražnosti dokončno prenehale. EU se zahvaljuje ZDA, Egiptu in Katarju za njihova prizadevanja v pogajanjih za prekinitev ognja, za kar se je vztrajno zavzemala. Globoko obžaluje, da je življenje izgubilo nesprejemljivo veliko civilistov, zlasti žensk in otrok, ter da so humanitarne razmere, še posebej na severu, katastrofalne, predvsem zaradi nezadostne dostave pomoči v Gazo. Pozdravlja dejstvo, da se je dostava pomoči v Gazo, odkar je začela veljati prekinitev ognja, povečala, vendar obenem ponovno poziva k popolnemu in neoviranemu dostopu do humanitarne pomoči na območju Gaze ter omogočanju agencijam ZN, zlasti UNRWA, in drugim, da dostavljajo pomoč vsem, ki jo potrebujejo. Zagotovljeno bi moralo biti, da se lahko razseljeni prebivalci Gaze varno in dostojno vrnejo domov v Gazo. EU poziva Izrael, naj si prizadeva zagotoviti lažje prehajanje konzularnih meja, da bodo lahko državljani EU zapustili Gazo. Obenem tudi opozarja, da je treba dosledno izvajati odredbe **Meddržavnega sodišča**, ki so pravno zavezujoče.

7. **Civilna misija pomoči Evropske unije za mejni prehod Rafa** (EUBAM Rafah) je bila na zahtevo Palestincev in Izraelcev ter v dogovoru z Egipčani in v skladu s sporazumom o gibanju in dostopu iz leta 2005 prerazporejena na mejni prehod Rafa. V okviru misije je bila napotena specializirana skupina, da bi palestinskemu osebju omogočila ponovno odprtje mejnega prehoda Rafa, kar omogoča premestitev posameznikov iz Gaze, vključno z nekaterimi, ki potrebujejo zdravljenje. Misija EUBAM Rafah ima lahko odločilno vlogo pri vzdrževanju prekinitve ognja.
8. EU ponovno poudarja svojo neomajno zavezanost **pravičnemu, celovitemu in trajnemu miru** v skladu z ustreznimi resolucijami Varnostnega sveta ZN in na podlagi **dvodržavne rešitve**, pri čemer naj bi Država Izrael ter neodvisna, demokratična, nedeljiva, suverena in uspešna Država Palestina sobivali v miru in varnosti ter se medsebojno priznavali, Jeruzalem pa bi bil prihodnje glavno mesto obeh držav. EU in njene države članice bodo še naprej spoštovale mednarodno soglasje o Jeruzalemu iz zadevnih resolucij VSZN, dokler ne bo status Jeruzalema dokončno razrešen. EU je zelo zaskrbljena, da se okupacija Palestinskega ozemlja, ki se je začela leta 1967, nadaljuje še danes, pri čemer zlasti poudarja, da je Meddržavno sodišče ugotovilo, da je še vedno trajajoča prisotnost Izraela na Zasedenem palestinskem ozemlju nezakonita. EU opozarja na resolucijo VSZN 2735 (2024), v kateri so zavrjeni vsi poskusi demografskih ali teritorialnih sprememb na območju Gaze in je poudarjen pomen poenotenja območja Gaze z Zahodnim bregom pod Palestinsko upravo.

9. EU bo tudi v prihodnje dejavno **podpirala mednarodne partnerje** in z njimi aktivno sodelovala pri konkretnih nepreklicnih korakih v smeri dvodržavne rešitve; v ta namen bo oživila politični proces, med drugim s čim prejšnjo organizacijo mednarodne mirovne konference. Poudarja, da je **verodostojna pot do palestinske državnosti** ključen element tega političnega procesa. Z vzpostavitvijo „globalnega zavezništva za uveljavitev rešitve dveh držav“ 26. septembra 2024 je EU dokazala, kako zelo je zavezana dvodržavni rešitvi. EU v skladu z akcijskim načrtom EU-Izrael spodbuja Izrael, naj dejavno sodeluje v prizadevanjih za oživitev političnega procesa za dvodržavno rešitev.
10. EU bo dejavno prispevala k usklajenim mednarodnim prizadevanjem za hitro okrevanje in obnovo v Gazi. Še naprej bo **podpirala Palestinsko upravo** pri reševanju njenih najnujnejših potreb, izgradnji institucionalnih zmogljivosti, izvajanju programa reform in reševanju varnostnih izzivov, tudi prek EUPOL COPPS. EU poudarja, da je treba prenehati z ukrepi, ki slabijo Palestinsko upravo. Izrael poziva, naj podpira Palestinsko upravo, olajša njeno vrnitev v Gazo, sprostí zadržane davčne in carinske prihodke, razmisli o ponovni uvedbi delovnih dovoljenj za Palestince in sprejme potrebne ukrepe, s katerimi bo zagotovil, da se bodo korespondenčne bančne storitve med izraelskimi in palestinskimi bankami po zadnjem podaljšanju ohranile.
11. EU poudarja, kako pomembno je dosledno izvajanje in posodabljanje **Pariškega protokola**, tudi v zvezi s popolnim, pravočasnim, predvidljivim in preglednim prenosom davčnih in carinskih prihodkov. Pripravljena je podpreti ustrezne ukrepe, vključno s prenosom carinskih pristojnosti, celovitim izvajanjem e-DDV in drugo infrastrukturo za zbiranje prihodkov.

12. EU odločno **nasprotuje vsem dejanjem, ki spodkopavajo uresničljivost dvodržavne rešitve.** Še naprej bo pozorno spremljala dogajanje na terenu in njegove širše posledice, preučila pa bo tudi možnost sprejetja nadaljnjih ukrepov, da bi zaščitili uresničljivost dvodržavne rešitve, ki jo stalno ogrožajo novi dogodki na terenu, med drugim širjenje naselbin.
13. EU **ponovno poudarja, da odločno nasprotuje naselitveni politiki in dejavnostim Izraela,** med drugim v vzhodnem Jeruzalemu in njegovi okolici. EU ne bo priznala sprememb meja iz leta 1967, razen v primeru dogovora med stranema. Opozarja, da je priključitev po mednarodnem pravu nezakonita. EU poziva Izrael, naj ustavi neprekinjeno širjenje naselbin in s tem povezane dejavnosti – vključno z razglasitvami zadevnega ozemlja za državno ozemlje ter prisilnimi izselitvami, rušenjem, zaplembo in prisilnimi premestitvami Palestincev –, ki so v preteklem letu dosegli rekordno raven. Poleg tega odločno obsoja rušenje objektov, ki so jih financirale EU ali njene države članice, in pričakuje, da bo Izrael v skladu z mednarodnim pravom škodo povrnili. Izrael je po 7. oktobru 2023 poostril omejitve dostopa na Zahodnem bregu, kar je močno poslabšalo socialno-ekonomske razmere Palestincev. EU Izrael poziva, naj omogoči konkretno izboljšanje svobode gibanja in dostopa Palestincev, omogoči pospešeno palestinsko gradnjo ter družbeni in gospodarski razvoj na območju C ter obrne trend slabšanja življenjskih razmer Palestincev na navedenem območju.

14. EU in njene države članice so se zavezale, da bodo v celoti spoštovale mednarodno pravo ter ustrezno izvajale **zakonodajo EU in dvostranski tehnični dogovor, ki se uporablja za izdelke iz naselbin**. Računajo na sodelovanje med EU in Izraelom, da bi se tehnični dogovor učinkovito izvajal. EU je odločena zagotoviti, da se v skladu z mednarodnim pravom v vseh sporazumih med Državo Izrael in EU nedvoumno in izrecno navede, da se ti ne uporabljajo za ozemlje, ki ga je Izrael zasedel leta 1967. Pri tem ne gre za bojkot Države Izrael, ki mu EU odločno nasprotuje.
15. EU odločno obsoja nadaljnje zaostrovanje razmer na **Zahodnem bregu, tudi v Vzhodnem Jeruzalemu**, ki je posledica povečanega nasilja naseljencev, širitve nezakonitih naselbin, izraelskih vojaških operacij in vse pogostejših terorističnih napadov na Izrael. Opozarja, da morajo biti protiteroristični ukrepi skladni z mednarodnim pravom, vključno z mednarodnim pravom človekovih pravic in mednarodnim humanitarnim pravom. Odločno obsoja nenehno **nasilje ekstremističnih naseljencev** na Zahodnem bregu, tudi v Vzhodnem Jeruzalemu. Izrael mora storiti več, da bi preprečil nasilje naseljencev, storilci pa morajo odgovarjati za svoja dejanja. EU je doslej v okviru globalnega režima sankcij EU na področju človekovih pravic na seznam uvrstila devet posameznikov in pet subjektov. Pripravljena je nadaljevati delo v zvezi z nadaljnjimi omejevalnimi ukrepi proti ekstremističnim naseljencem ter subjektom in organizacijam, ki jih podpirajo.

16. EU poziva Izrael, naj v skladu s prejšnjimi dogovori in upoštevajoč posebno vlogo Jordanije zagotovi varen dostop do **svetih krajev in spoštuje** leta 1967 vzpostavljeni **status quo** glede Tempeljskega griča oziroma Harama al Šarifa. Treba je ohraniti poseben status in značaj Jeruzalema in njegovega starega mesta, nedotakljivost njegovih svetih krajev ter možnost vseh njegovih skupnosti, da živijo v njem, kar morajo spoštovati vse strani.
17. EU opozarja na bistveno vlogo **ZN** in njegovih agencij, zlasti **UNRWA**, ki tako na Zasedenem palestinskem ozemlju kot v širši regiji zagotavlja ključno podporo civilnemu prebivalstvu, vključno s humanitarno pomočjo in osnovnimi storitvami. Ponovno izraža globoko zaskrbljenost zaradi izraelske zakonodaje o UNRWA, ki ima daljnosežne posledice za operacije te agencije na Zahodnem bregu, vključno z Vzhodnim Jeruzalemom, in v Gazi. Obžaluje umik Izraela iz sporazuma med Izraelom in UNRWA iz leta 1967 in obsoja vsakršen poskus oviranja zmožnosti agencije, da uresničuje svoj mandat. UNRWA je nujno treba omogočiti, da svoje delo, ki je ključnega pomena, še naprej opravlja v skladu s svojim mandatom, ki ga je Generalna skupščina ZN sprejela leta 1949 in nato podaljšala. EU je odločena tudi v bodoče podpirati agencijo, obenem pa pozorno spremlja in ocenjuje, kako se prek akcijskega načrta izvajajo priporočila iz poročila, ki ga je neodvisna skupina za pregled pripravila zaradi obtožb proti nekaterim uslužbencem UNRWA, ter z zanimanjem pričakuje nadaljnje odločno ukrepanje ZN, s katerim naj bi zagotovili nevtralnost in prevzemanje odgovornosti ter okrepili kontrolo in nadzor, da bi v bodoče preprečili tovrstne primere. EU obsoja Hamas zaradi domnevne uporabe objektov UNRWA.
18. EU ponovno potrjuje, da je neomajno zavezana **učinkovitemu multilateralizmu in na pravilih temelječemu mednarodnemu redu**, v središču katerega so Združeni narodi, ter da neomajno podpira Ustanovno listino ZN ter pravila in načela iz nje, vključno s pravili in načeli glede suverenosti in ozemeljske celovitosti, politične neodvisnosti in samoodločbe. Obenem potrjuje, da v celoti in neomajno podpira generalnega sekretarja ZN, in obžaluje odločitev, da se ga razglasi za „persono non grato“.

19. EU ponovno poziva Izrael, naj v celoti sodeluje z Združenimi narodi, vključno z mehanizmi za človekove pravice, in olajša dostop nosilcem mandatov ZN, tudi v zvezi z izdajanjem vizumov mednarodnemu osebju.
20. EU ponovno poudarja, da podpira **normalizacijo odnosov med Izraelom in več arabskimi državami** v regiji, kar koristi vsem vpletenim državam in je bistven korak k stabilizaciji celotne regije. Podpira regionalno in tristransko sodelovanje ter skupne pobude, ki odpirajo nove možnosti za podjetja, ljudi, trgovino, potovanja, raziskave, okolje in na več drugih področjih. Poudarja, da je še naprej zavezana celovitemu in trajnemu miru v celotni regiji ter je pripravljena v ta namen sodelovati s svojimi regionalnimi in mednarodnimi partnerji. V zvezi s tem si bo prizadevala spodbujati in nadgraditi vzpostavitev diplomatskih odnosov med Izraelom in več arabskimi državami, da bi se izboljšale možnosti za doseg celovite rešitve v bližnjevzhodnem mirovnem procesu.
21. EU pozdravlja **sporazum o prekinitvi ognja z dne 27. novembra 2024 med Izraelom in Libanom**, dosežen po mediaciji zlasti Francije in Združenih držav Amerike. Obe strani poziva, naj dosledno izvajata svoje zaveze, sprejete v okviru sporazuma o prekinitvi ognja, in se zavzema za celovito izvajanje resolucije VSZN 1701. V zvezi s tem ponovno opozarja na temeljno stabilizacijsko vlogo začasnih sil Združenih narodov v Libanonu (UNIFIL) v južnem Libanonu. Še naprej bo podpirala suverenost in ozemeljsko celovitost libanonske države ter njena prizadevanja za izgradnjo države, med drugim s prispevanjem h krepitvi libanonskih oboroženih sil, tudi v okviru Evropskega mirovnega instrumenta.

22. EU ponovno odločno obsoja iransko posredovanje dronov in vodenih raket v Rusijo, kar neposredno ogroža evropsko varnost, pa tudi zelo destabilizirajoče dejavnosti Irana na Bližnjem vzhodu. V celoti ostaja zavezana umiritvi napetosti na Bližnjem vzhodu in poziva Iran, naj zaustavi vse destabilizirajoče dejavnosti po vsej regiji, med drugim tudi podporo terorističnim in oboroženim skupinam, vključno s hutijevci, Hezbolahom in Hamasom.
23. **Ključna varnostna prednostna naloga EU je zagotoviti, da Iran ne bo pridobil jedrskega orožja.** Dejstvo, da je Iran v zadnjih petih letih neomejeno dosegal napredek na jedrskem področju brez verodostojne civilne utemeljitve, je izjemno zaskrbljujoče. EU poziva vse države, naj podprejo izvajanje resolucije Varnostnega sveta Združenih narodov 2231 (2015), s katero je bil potrjen skupni celoviti načrt ukrepanja, ki bo MAAE služil kot podlaga za spremljanje in poročanje. Ponovno poudarja, da se zavzema za diplomatsko reševanje problematike iranskega jedrskega programa.

24. EU po padcu Asadovega kriminalnega režima v Siriji, ki sta ga podpirala Rusija in Iran, opozarja na zgodovinsko priložnost za ponovno združitev in obnovo države, poudarja pa tudi pomen **vkjučujočega političnega procesa, ki ga določa in vodi Sirija** ter ki upošteva legitimne težnje sirskega ljudstva, v skladu s temeljnimi načeli resolucije VSZN 2254. Neodvisnost, suverenost in ozemeljsko celovitost Sirije znotraj varnih meja je treba dosledno spoštovati v skladu z mednarodnim pravom. EU poziva Izrael, naj spoštuje pogoje sporazuma o umiku sil iz leta 1974. Ponovno izraža podporo opazovalnim silam ZN za umik sil, ki spremljajo razmere na sirski Golanski planoti, in opozarja na pomen resolucije VSZN 497 (1981). Spoštovati je treba demilitarizirani varovalni pas. EU opozarja na svoje stališče o Siriji, o katerem se je Evropski svet dogovoril 19. decembra 2024, in poudarja, da je treba obnoviti pravičnost in obveznost prevzemanja odgovornosti. Poudarja tudi pomembnost boja proti terorizmu, preprečevanja ponovnega pojava terorističnih skupin in uničenja preostalih sirskih zalog kemičnega orožja, pri čemer je treba doseči napredek glede odgovarjanja za dokumentirano uporabo kemičnega orožja.
25. EU ponovno **najostreje obsoja nezakonito, neizzvano in neupravičeno rusko vojno agresijo proti Ukrajini**, ki grobo krši Ustanovno listino ZN in mednarodno pravo ter neposredno ogroža evropsko in svetovno varnost in stabilnost. EU pozdravlja glasovanje Izraela v Generalni skupščini Združenih narodov o zadevnih resolucijah, pa tudi njegovo sodelovanje na svetovnem vrhu o formuli za mir, ki je bil sklican 15. in 16. junija 2024 v Švici, in podporo skupnemu sporočilu vrha. EU se od februarja 2022 enotno in odločno odziva na vojno agresijo Rusije, in sicer tako, da sprejema sankcije, zahteva, da Rusija odgovarja za svoja dejanja, in Ukrajino podpira z doslej največjo humanitarno, finančno, politično, diplomatsko in vojaško pomočjo. To bo počela, dokler in kolikor bo potrebno. Pozdravlja pomoč Izraela Ukrajini in njenemu prebivalstvu, ki vključuje dobavo obrambne vojaške opreme in humanitarne pomoči. Ceni zavezo Izraela, da bo preprečeval izogibanje sankcijam na svojem ozemlju, pri čemer bo še naprej sodelovala z njim.

26. EU poziva hutijevce, naj nemudoma ustavijo vse napade in omogočijo ponovno vzpostavitev pomorske varnosti. Ponovno potrjuje, da je prek **operacije EUNAVFOR ASPIDES** odločena zagotoviti svobodo plovbe in pomorsko varnost v Rdečem morju.
27. EU ponovno poudarja svoj strateški interes za **stabilno in varno okolje v vzhodnem Sredozemlju**. Regionalno sodelovanje v vzhodnem Sredozemlju je treba razvijati v skladu z mednarodnim pravom, vključno z UNCLOS. EU pozdravlja tekoče projektno sodelovanje med Izraelom in državami članicami EU s ciljem spodbujanja miru, varnosti in stabilnosti v regiji.
28. **Demokracija in človekove pravice**, tudi pravice pripadnikov manjšin, in pomen dinamične civilne družbe so osrednjega pomena za partnerstvo med EU in Izraelom.
29. Izrael zavezujejo **mednarodno humanitarno pravo** in veljavne norme **mednarodnega prava človekovih pravic**, vključno z obveznostjo, da kot okupacijska sila zaščiti prebivalstvo, ki živi pod okupacijo. EU poziva Izrael, naj dosledno spoštuje pravila in načela mednarodnega humanitarnega prava in mednarodnega prava človekovih pravic, ki urejajo uporabo sile in potek sovražnosti, vključno z načeli človečnosti, nujnosti, razlikovanja in sorazmernosti. Poziva ga tudi, naj zagotovi, da bodo ustrezni organi v skladu z mednarodnim humanitarnim pravom nepristransko in učinkovito preiskali domnevne kršitve.

30. EU ponovno potrjuje svojo neomajno podporo **mednarodnemu kazenskopravnemu sistemu**, zlasti Mednarodnemu kazenskemu sodišču, pa tudi svojo zavezanost spoštovanju Rimskega statuta ter ohranjanju neodvisnosti in integritete Mednarodnega kazenskega sodišča, ter poziva k spoštovanju neodvisnega delovanja sodišča.
31. EU se je odločena **boriti proti vsem oblikam in pojavom antisemitizma ter spodbujati nediskriminacijo** v EU in po svetu. Kar najostreje obsoja antisemitizem, saj je nezdržljiv z vrednotami in cilji EU. Predstavlja grožnjo Judom in judovskemu življenju, pa tudi odprtim in raznolikim družbam ter sami strukturi evropskega načina življenja. EU obžaluje, da se je število antisemitskih incidentov in kaznivih dejanj iz sovraštva proti Judom in judovskim institucijam po napadih 7. oktobra 2023 in konfliktu, ki je sledil v Gazi, izrazito povečalo, kar je močno zvišalo raven antisemitizma po vsej EU.

32. EU je nadgradila seminar na visoki ravni med EU in Izraelom o boju proti rasizmu, antisemitizmu in ksenofobiji, ki ga soorganizira vsako leto. Okvirni sklep EU o boju proti rasizmu in ksenofobiji iz leta 2008 je trden pravni okvir za boj proti antisemitskim kaznivim dejanjem iz sovraštva in sovražnemu govoru, vključno z javnim opravičevanjem, zanikanjem ali grobim banaliziranjem holokavsta na način, ki lahko spodbuja nasilje ali sovraštvo. EU je odločena, da se bo borila proti antisemitizmu na spletu, zlasti antisemitskemu sovražnemu govoru, mitom zarote ter zanikanju in izkrivljanju holokavsta, kot je razvidno tudi iz odobritve izjave Sveta o negovanju judovskega življenja in boju proti antisemitizmu 15. oktobra 2024. Da je za EU boj proti antisemitizmu prednostna naloga, je razvidno tudi iz dela koordinatorke Evropske komisije za boj proti antisemitizmu in negovanje judovskega življenja. Komisija od leta 2017 uporablja pravno nezavezujočo delovno opredelitev antisemitizma, ki jo je Mednarodna zveza za spomin na holokavst (IHRA) sprejela leta 2016 v Bukarešti, kot praktično vodilo in podlago za svoje delo v boju proti antisemitizmu ter spodbuja njeno sprejetje in uporabo. EU se je zavezala, da bo preučila nadaljnja področja sodelovanja glede spomina na holokavst, tudi prek evropske raziskovalne infrastrukture za holokavst (EHRI). Komisija je v okviru boja proti antisemitizmu in predsodkom, ozaveščanja in širjenja znanja o judovski zgodovini in kulturi ter prizadevanj za to, da bi se judovsko življenje v celoti priznalo kot del evropske družbe, tesno sodelovala s Svetovnim centrom za spomin na holokavst Jad Vašem v Izraelu v skladu s Strategijo EU za boj proti antisemitizmu in negovanje judovskega življenja (2021–2030) ter podprla vzpostavitev poglobljene avdiovizualne izkušnje v njegovi Dolini skupnosti.

33. EU je še naprej trdno odločena **spodbujati nediskriminacijo ter spoštovati, varovati in uresničevati pravico do svobode veroizpovedi ali prepričanja**. Spodbuja in varuje **pravico do svobode veroizpovedi ali prepričanja** ter obsoja vsakršno diskriminacijo, sovražnost, sovraštvo, nasilje ali preganjanje na podlagi vere ali prepričanja, vključno z dejanji antisemitizma, sovraštva do muslimanov in sovraštva do kristjanov. Poudarja, da je za spodbujanje miru, strpnosti, spoštovanja in sodelovanja med ljudmi vseh veroizpovedi ali prepričanj pomembno dejansko zagotavljati pravico do svobode veroizpovedi ali prepričanja za vse.
34. EU poziva Izrael, naj spoštuje svoje mednarodne obveznosti na področju človekovih pravic glede spoštovanja **svobode združevanja, zbiranja in izražanja**, tudi z zagotavljanjem varnega, odprtega in omogočitenega državljanskega prostora na spletu in drugje ter dostopa do informacij, svobode medijev in varnosti novinarjev. Svobodna, neodvisna in raznolika civilna družba je nepogrešljiva za spodbujanje demokratičnih vrednot, prizadevanja za prevzemanje odgovornosti in izgradnjo bolj miroljubnih družb. EU je zaskrbljena zaradi možnosti, da bo delovanje nevladnih organizacij, financiranih s tujim kapitalom, omejeno, kar bi okrnilo civilno družbo ter njeno demokratično udeležbo in dejavnosti. Protiteroristična zakonodaja ali zakonodaja o nacionalni varnosti se nikoli ne sme zlorabiti za spodkopavanje temeljnih pravic in svoboščin. EU poziva Izrael, naj neodvisnim medijem, vključno z mednarodnimi mediji, omogoči dostop do Gaze. Ponovno izraža podporo **zagovornikom človekovih pravic, novinarjem in drugim medijskim delavcem**.

35. EU poziva Izrael, naj v celoti spoštuje svoje **mednarodne obveznosti na področju človekovih pravic, tudi pri aretacijah, zasliševanju in pridržanju**. Še vedno je zelo zaskrbljena, ker se Izrael v velikem obsegu poslužuje neselektivnih aretacij in upravnega pridržanja brez vložitve uradne obtožnice, kar je po 7. oktobru 2023 postalo pogosta praksa. V skladu z mednarodnim pravom imajo pridržani pravico, da so obveščeni o obtožbah, ki so podlaga za njihovo pridržanje, in da se brez nepotrebne odlašanja ugotovi zakonitost njihovega pridržanja, pravico pa imajo tudi do pravne pomoči, dolžnega pravnega postopanja in poštenega sojenja. **Mučenje in drugo okrutno, nečloveško ali poniževalno ravnanje ali kaznovanje je po mednarodnem pravu popolnoma prepovedano.** EU opozarja, da so države predvsem dolžne sprejeti vse potrebne ukrepe za zaščito življenj posameznikov, ki jim je bila odvzeta prostost. EU in njene države članice pozivajo vse strani, naj v skladu s svojimi obveznostmi po mednarodnem humanitarnem pravu Mednarodnemu odboru Rdečega križa omogočijo neoviran dostop do objektov za pridržanje.

36. Spoštovanje, varstvo in uresničevanje **otrokovih pravic** ostajajo v središču politike EU na področju človekovih pravic, o čemer priča zavezanost EU, da otrokom zagotovi prihodnost brez nasilja in prikrajšanosti. EU je še naprej globoko zaskrbljena zaradi hudih posledic, ki jih imata konflikt in nasilje za otroke; njihova varnost in dobrobit sta zaradi konflikta močno ogroženi – veliko palestinskih otrok je ubitih, ranjenih in razseljenih, številne šole in zdravstvene ustanove pa so poškodovane ali uničene. EU poziva Izrael, naj spoštuje, varuje in uresničuje človekove pravice vseh palestinskih mladoletnikov, zlasti aretiranih in pridržanih, v skladu s svojimi mednarodnimi obveznostmi, konkretno s Konvencijo o otrokovih pravicah, in mednarodnimi standardi, povezanimi s pridržanjem otrok, tudi v primerih kaznivih dejanj ogrožanja varnosti, ter naj odpravi prakso upravnega pridržanja. EU poziva k zaščiti otrok, k čemur spada tudi zagotavljanje njihove pravice do izobraževanja in zdravstvene oskrbe v varnem in stabilnem okolju.
37. EU spodbuja Izrael, naj spoštuje, varuje in uresničuje pravice vseh oseb, tudi pripadnikov **manjšin**, zlasti arabske manjšine, krepi njihovo vključevanje v izraelsko družbo, varuje njihove pravice, ter zmanjša gospodarske in socialne razlike. Izrael prav tako spodbuja, naj okrepi sodelovanje vseh manjšinskih skupin v političnih in upravnih procesih na vseh ravneh ter prepreči vsakršno diskriminacijo v zakonodaji in praksi. Poziva k celoviti in pravični rešitvi za nepriznane beduinske vasi.

38. EU kot prioriteto na vseh področjih ukrepanja in v skladu z mednarodnimi zavezami spodbuja **enakost spolov** ter se zavzema za to, da vse ženske in dekleta polno in enakovredno uživajo vse človekove pravice in da so opolnomočene. Odprava vseh oblik diskriminacije in izključenosti ter vseh oblik spolnega nasilja in nasilja na podlagi spola ter polna, enakovredna in konstruktivna udeležba in vodilna vloga žensk in deklet so bistvene za mir in varnost, trajnostni razvoj in gospodarsko rast. EU izreka pohvalo Izraelu za sprejetje zakona o elektronskih zapestnicah za sledenje, ki jih morajo obtoženci za nasilje v družini nositi na roki, in upa, da bo ta zakon še dodatno revidiran.
39. EU ponovno potrjuje svojo močno zavezo, da bo spoštovala in varovala vse človekove pravice lezbijk, gejev, biseksualcev, transseksualcev in interseksualcev (**LGBTI**) ter zagotavljala, da jih lahko enakopravno uresničujejo. Izrael je za EU – tudi v mednarodnih forumih – pomemben partner pri odpravljanju neenakosti, diskriminacije in nasilja, ki so jim izpostavljene LGBTI osebe. EU izreka priznanje Izraelu, saj je med drugim tudi z zakonodajo izboljšal varstvo in promoviranje človekovih pravic LGBTI oseb. Z zanimanjem bi se seznanila z zadnjimi informacijami o statusu uresničevanja priporočil o LGBTI osebah iz splošnega rednega pregleda.

40. EU ponovno potrjuje svojo zavezo, da bo promovirala in varovala **človekove pravice v digitalnem okolju**. V zvezi s tem pozdravlja dejstvo, da Izrael kot podpisnik sodeluje pri Okvirni konvenciji Sveta Evrope o umetni inteligenci, človekovih pravicah, demokraciji in pravni državi (Vilenska konvencija). EU v skladu z zavezami na podlagi nedavno sprejetega globalnega digitalnega dogovora spodbuja Izrael, naj zagotovi, da bodo zakoni in predpisi o uporabi tehnologije na področjih, kot je opazovanje, skladni z mednarodnim pravom. Prav tako ga poziva, naj učinkovito ukrepa proti dezinformacijskim kampanjam in sovražnemu govoru ter spodbuja informacijsko integriteto na spletu. Opozarja, da je v demokraciji bistven dostop do odprtega, varnega in zaščitene interneta, med drugim za dostop do zdravstva in izobraževanja ter hitrejša dostavljanje humanitarne pomoči.
41. Demokratično, stabilnejše, bolj zeleno in uspešno južno sosedstvo je skupna strateška prednostna naloga, ki je v temeljnem interesu EU in njenih partnerjev iz južnega sosedstva. Za EU je Izrael ključen **partner za sodelovanje na petih prednostnih področjih politik, opredeljenih v skupnem sporočilu Evropske komisije in visokega predstavnika o prenovljenem partnerstvu z južnim sosedstvom – Nova agenda za Sredozemlje²**, predvsem na področju človekovega razvoja, dobrega upravljanja in pravne države; odpornosti, blaginje in digitalnega prehoda; miru in varnosti; migracij in mobilnosti; zelenega prehoda: odpornosti proti podnebnim spremembam, energije in okolja. V skupnem sporočilu je predlagano, naj EU okrepi obstoječe sodelovanje z Izraelom na digitalnem področju ter področju raziskav in inovacij, predstavljene pa so tudi možnosti za okrepitev sodelovanja na sorodnih področjih skupnega interesa. EU poudarja ključno vlogo Izraela, pa tudi drugih članic južnega sosedstva, za upravljanje, učinkovitost in krepitev Unije za Sredozemlje.

²

https://www.eeas.europa.eu/sites/default/files/joint_communication_renewed_partnership_southern_neighbourhood.pdf

42. V okviru **Instrumenta za sosedstvo ter razvojno in mednarodno sodelovanje** so Izraelu še naprej na voljo sredstva v podporo institucionalnemu sodelovanju (projekti tesnega sodelovanja in instrumenta TAIEX ter druge oblike tehnične podpore). Prav tako ima koristi od projektov, namenjenih spodbujanju regionalnega sodelovanja, da bi se okrepila regionalna stabilnost in dosegel napredek pri bližnjevzhodnem mirovnem procesu.
43. EU je največja trgovinska in druga največja naložbena partnerica Izraela. Izrael je med najpomembnejšimi trgovinskimi partnerji EU v Sredozemlju z najbolj raznoliko strukturo **trgovine**. Kljub nekaterim še preostalim oviram pri dostopu do trga so splošni pogoji za dvostransko trgovino in naložbe dobri. EU pozdravlja uvozno regulativno reformo, ki je začela veljati 1. januarja 2025 ter bo poenostavila uvozne postopke za različno potrošniško blago in odpravila številne nacionalne uvozne standarde, ki jih bo zamenjalo usklajevanje s standardi EU in drugimi mednarodnimi standardi. EU izraža zadovoljstvo s podporo Izraela pri reviziji panevro-mediteranske (PEM) konvencije, s katero je bilo zagotovljeno, da so jo vse pogodbenice soglasno sprejele 7. decembra 2023. EU računa na sodelovanje z Izraelom glede uspešnega izvajanja revidirane konvencije od 1. januarja 2025.

44. EU ceni tesno sodelovanje z Izraelom, kadar se pojavijo trgovinske ovire, zlasti pa je zadovoljna s pilotnim projektom, s katerim naj bi rešili problem dolgoletne prakse izdajanja dovoljenj za uvoz medicinskih pripomočkov s strani izraelskih organov, ki diskriminira med državami članicami EU. Še naprej pa pričakuje, da bo z zakonodajno spremembo zagotovljeno, da bo ta pilotna ureditev postala stalna. EU je poleg tega še vedno zaskrbljena zaradi nekaterih vprašanj, povezanih z **dostopom do trga**; zadnje zaskrbljujoče vprašanje je nepregledno zavračanje medicinskih pripomočkov, namenjenih za bolnišnice na Zahodnem bregu, s strani pristojnih izraelskih organov, zaskrbljujoči pa so tudi dolgotrajni problemi, kot so težavni postopki certifikacije za izvoz mesa košer iz EU in prepoved izvoza mesa, ki ni košer meso, iz EU.
45. EU želi nadaljevati delo v zvezi s trgovinskimi vprašanji, o katerih razpravlja z Izraelom, in **izmenjevati izkušnje s praksami** na različnih področjih, vključno s standardi za kmetijske in industrijske proizvode ter zaščito geografskih označb. Zainteresirana je za nadaljnje sodelovanje na področju prehranske varnosti in varnosti hrane, kmetijske politike, razvoja podeželja in ekološkega kmetovanja.
46. EU verjame, da bo Izrael ob ustreznih pogojih konstruktivno prispeval k hitremu ponovnemu začetku izvajanja svežnja ukrepov za olajšanje trgovine s palestinskimi proizvodi z drugimi evro-sredozemskimi partnerji. Še naprej bo podpirala ta prizadevanja.

47. EU opozarja na **dialoge z Izraelom o boju proti terorizmu**, ki so se začeli leta 2015. Zadnji dialog je bil maja 2023.
48. EU in Izrael bosta na podlagi preteklega sodelovanja nadaljevala izmenjave, da bi dosegli napredek glede **odprtega, svobodnega, stabilnega in varnega kibernetkega prostora**, predvsem s spodbujanjem uporabe mednarodnega prava v kibernetnem prostoru in izvajanju prostovoljnih norm odgovornega ravnanja držav v kibernetnem prostoru v okviru Združenih narodov in drugih ustreznih mednarodnih forumov, v tem kontekstu pa se bosta zavzemala tudi za pripravo akcijskega programa ZN. Poleg tega bosta preučila možnosti za nadaljnjo izmenjavo znanja in dobrih praks ter za sodelovanje, s katerim bi povečala kibernetno odpornost ter se spoprijela s kibernetnim kriminalom, predvsem izsiljevalskim programjem.

49. EU ceni plodno sodelovanje med Izraelom in **Evropsko agencijo za pomorsko varnost** v okviru relevantnega programa za pomorsko varnost, zaščito in trajnostnost (SAFEMED), ki ga financira EU. Pri tem EU veliko vrednost pripisuje predvsem dejavnemu zanimanju in udeležbi Izraela pri storitvah učenja, ki jih zagotavlja akademija EMSA, in uporabi orodij in storitev, kot sta THETIS-Med (inšpekcijski informacijski sistem države pristanišča) in CleanSeaNet (služba za satelitsko spremljanje onesnaženja). Tehnično sodelovanje je sicer mogoče še razširiti, predvsem kar zadeva ratifikacijo in prenos Priloge VI h konvenciji MARPOL s strani Izraela ter izmenjavo podatkov v okviru regionalnega sistema AIS (sistem samodejnega prepoznavanja), vendar pa je Izrael še vedno med najdejavnimi upravičenimi partnerji v projektu SAFEMED. EU opozarja, da so mogoče tudi druge izmenjave, npr. o železniškem prometu, prometni varnosti, spodbujanju multimodalnega prevoza, trajnostni urbani mobilnosti in inteligentnih prometnih sistemih. Še naprej bi bilo treba izvajati celoviti evro-sredozemski letalski sporazum med EU in Izraelom.

50. EU poziva k aktivnemu sodelovanju vseh partnerjev, da bi zagotovili učinkovito izvajanje **mednarodnih zavez v zvezi s podnebjem, oceani, biotsko raznovrstnostjo in okoljem** kot podlago za uresničevanje Agende Združenih narodov do leta 2030 in njenih ciljev trajnostnega razvoja ter ciljev Pariškega sporazuma. Vse pogodbenice poziva, naj v okviru svojega naslednjega nacionalno določenega prispevka, ki ga je treba predložiti pred konferenco COP30 v Belemu, določijo ambiciozne cilje za zmanjšanje emisij v celotnem gospodarstvu, vanj zajamejo vse toplogredne pline, sektorje in kategorije ter ga uskladijo z omejitvijo globalnega segrevanja na 1,5 oC; nacionalno določeni prispevek naj uskladijo z dolgoročnimi strategijami za razvoj z nizkimi emisijami toplogrednih plinov; izhajajo naj iz ciljev pregleda globalnega stanja o energetskega prehodu in v skladu z mednarodnimi smernicami zagotovijo jasne in pregledne informacije o nacionalno določenem prispevku. EU prav tako poziva Izrael, naj se pridruži skupnim prizadevanjem za mobilizacijo podnebnega financiranja v državah v razvoju v zvezi z novim skupnim količinsko opredeljenim ciljem, dogovorjenim na COP29.

51. EU je odločena okrepiti **energetsko** sodelovanje z Izraelom za zagotovitev energetske varnosti, trajnostnosti in odpornosti, ob hkratnem podpiranju miru in stabilnosti v regiji. Naše sodelovanje, podprto z memorandumom o soglasju o sodelovanju na področju trgovine, prevoza in izvoza zemeljskega plina v Evropsko unijo, ki so ga 15. junija 2022 podpisali EU, Izrael in Egipt, je usmerjeno v doseganje napredka pri energetskega prehodu, diverzifikacijo virov energije, dostopa do energije v regiji in krepitev regionalne energetske varnosti, k čemur trenutno ključno prispeva izvoz plina iz Izraela, pa tudi regionalno energetsko sodelovanje, med drugim v okviru vzhodnosredozemskega foruma za plin (East Med Gas Forum). V prihodnosti bo naše sodelovanje usmerjeno v pospešeno rabo energije iz obnovljivih virov, energetsko učinkovitost in vlaganje v vodik, da bi sprostiti precejšen potencial regije za energijo iz obnovljivih virov in razogljičenje. EU izraža zadovoljstvo nad sodelovanjem Izraela v Obzorju Evropa ter pričakuje še več sodelovanja pri raziskavah in inovacijah v energetskega sektorju.

52. EU je pripravljena preučiti možnost sodelovanja z Izraelom glede gospodarskega koridorja med Indijo, Bližnjim vzhodom in Evropo (IMEC) v okviru strategije **Global Gateway**, da bi podprli regionalno povezovanje, normaliziranje odnosov med Izraelom in več arabskimi državami, stabilnost in mir.
53. Na področju **znanosti in tehnologije** EU po polni pridružitvi Izraela programu Obzorje Evropa za obdobje 2021–2027 izraža zadovoljstvo nad povečano udeležbo izraelskih raziskovalnih subjektov v programu. Pričakuje, da bo še naprej sodelovala z Izraelom, da bi obravnavali svetovne izzive, olajšali zeleni in digitalni prehod, pospešili svetovni prehod na varen in pravičen prehranski sistem ter zbližali sistema EU in Izraela za inovacije. Pridružitvev Izraela okvirnim programom EU za raziskave in inovacije je vse od leta 1996 zgodba o uspehu. To sodelovanje prispeva k tesnejšim dvostranskim gospodarskim in trgovinskim odnosom ter olajšuje sodelovanje v regiji. V zvezi s tem EU pozdravlja aktivno sodelovanje Izraela v regionalnih pobudah znanstvene diplomacije, kot so SESAME, PRIMA in EMUNI.

54. Na področju **digitalnega gospodarstva in družbe** EU pozdravlja zavezanost Izraela dejavnostim skupine evro-sredozemskih regulatorjev (EMERG), ki je pobuda EU, katere cilj je povečati regulativno usklajevanje med EU in Sredozemljem ter spodbujati sodelovanje med organi za regulacijo telekomunikacij; EU si je pripravljena prizadevati za ambiciozno partnerstvo na digitalnem področju. EU pozdravlja tudi dejstvo, da je Izrael polnopravni član ustreznih organov OECD, zlasti delovne skupine za politiko komunikacijske infrastrukture in storitev (CISP).
55. EU opozarja, da je bila na konferenci Mednarodne **telekomunikacijske** zveze (ITU) o radiokomunikacijah, ki je bila novembra 2019 v Šarm Al Šejku, revidirana resolucija 12. Ta resolucija je vsebovala poziv k postopku za uvedbo tehnologije 3G ter določitvi ustreznega časovnega okvira za dodelitev frekvenc 4G in 5G palestinskim operaterjem. EU poziva Izrael in palestinske oblasti, naj pred začetkom uporabe 5G v Izraelu še pravočasno dosežejo dogovor o dodelitvi potrebnih frekvenc 4G in 5G palestinskim operaterjem ter sodelujejo z mednarodnimi akterji, ki se ukvarjajo s tem vprašanjem, na primer z Uradom četverice.
56. Na področju **izobraževanja** EU pozdravlja sodelovanje Izraela v mednarodni razsežnosti programa Erasmus+ za obdobje 2021–2027, s čimer še naprej prispeva k spodbujanju medsebojnega razumevanja z vzpostavljanjem medosebnih stikov v okviru sodelovanja med visokošolskimi ustanovami ter z izmenjavami študentov in osebja, pa tudi z izmenjavami mladih. Prav tako izraža zadovoljstvo, da je program koristen za izraelsko visokošolsko izobraževanje, tudi zaradi njegove večje internacionalizacije, in z zanimanjem pričakuje nadaljnje sodelovanje z Izraelom v okviru programa Erasmus+.
57. EU z zanimanjem pričakuje uspešno in konstruktivno sejo Pridružitvenega sveta EU-Izrael.
-